

לפני אידויהן פרק ראשון עבודה זרה כא.

עין משפט
נר מצוה

קא א מיי פיי מהלסת
עבודת כוכבים הי"ג
סמנ לאחן מה טור ש"ע י"ד
סמנ קנה סעף ח:
קא ב מיי שם הלכה ד
טור ש"ע שם סעף
י:

קא ג מיי פרק ה' מהל'
מוזה הלי"א סמנ
עשין כג טור ש"ע י"ד
סמנ קנה סעף ב:
קא ד מיי פ"א מהל'
תמועות הלי"ג
וע"ש:

קא ה ו ז מיי פיי מהל'
עבודת כוכבים הלי"ג
סמנ לאחן מה טור ש"ע
י"ד ס' קנה סעף ט:

רבינו הגנאל

צריך לומר שדות: [גמ']
גורו שכירות אטו מכירה
ואר"י מאי עילוייה
דשדות מן הבתים אילימא
משום דאית בשדות תרתי
איורי חדא דיבתת להו
חנייה בקרקע וחדא דקא
מפקעת להו מן המעשר
בתים נמי הא איכא
משכירין בתים לעובדי
מוזה ופרקי' מוזה חובת
הור הוא בסוריא
משכירין בתים לעובדי
כוכבים אבל לא שדות
איזקימנא קסבר כיבוש
יחיד שמייה כיבוש אע"ג
דדוד הוא דבשניהו ארץ
ישאל היא שדות דאית
בהו [תרין] איטורי כדאמרו
גורו שכירות אטו מכירה
בתים דלית בהו אלא
משום חנייה בקרקע בלבד
לא גורו שכירות אטו
מכירה בחובצה לארץ
מוכרין בתים כו' ר' יוסי
אומר אף בארץ ישראל
משכירין להם בתים
ובסוריא מוכרין להם בתים
ומשכירין שדות ובחובצה
לארץ מוכרין אלו ואלו
לר' יוסי שדות בא"י דאית
בהו תרתי גורו רבנן
כיבוש יחיד לא שמייה
כיבוש ואינו א"י מכירת
בתים דליכא אלא חדא
ושכירות שדות אע"ג
דאיכא תרתי לא גורו רבנן
אלא גורו אלא מכירת
שדות בסוריא בלבד:
ובחור'ל מוכרין להן אלו
תנא אין שכונה פחותה
גמ' בני אדם וניחוש דלמא
האי דובנת ליה אויל
ומזבין לאחרים והווי להו
שכונה ופרקי' לפני עור
לא תתן מכשול מפקדינן
לפני דלפני לא מפקדינן:
[פסקא] אף במקום
שארמו להשכיר

הא אמר רב משרשיא מוזה חובת הדר היא. פירוש וא"כ אין
לגזור כהו שכירות אטו מכירה דמכירה לא מפקע לה
ממוזה אבל בשדות זמכירה מפקע להו ממעשר ויש מפרשים
דאמאי אפי' למ"ד אין קנין לעובד כוכבים בא"י להפקיע מיד מעשר

צטוף השולח (גיטין דף מו. ושם ד"ה
אמר) דמ"מ חשובה הפקעה מה
שהיא עמה ציד עובד כוכבים והוא
זרעה שאינו מפרים ממנה מעשר
נמצא שאין מקיימין צוה השדה
מצוה התלויה בה אבל צית אין כלן
הפקעה מפני שאין הצית עצמו
חייב כיון שאין ישראל דר בתוכו
ולא נהירא דל"כ מאי קאמר בסמוך
לרבי יוסי שדה דאית ציה תרתי
גורו רבנן שכירות אטו מכירה הלא
בשכירות גופא (א) איכא תרתי
דשכירות גופיה איכא הפקעה
ממעשר שלא יעשר העובד כוכבים
מאותה תצוה ועוד קשיא דלשון
הפקעה משמע שמפקיע החיוב
לגמרי מן הקרקע וכאן אין הפקעה
גמורה כיון דאין קנין שהרי גם
עמה שהיא ציד העובד כוכבים אס'
זרע צה ישראל תתחייב לעשר לכן
נראה לפרש דאמאי (א) כמ"ד יש קנין
וכשמוכרה לעובד כוכבים הוא
מפקיעה ממש ממעשר שאפילו זרע
ישראל לא יתחייב צמעשר אבל צית
לא ימכרו לעובד כוכבים אלא שלא
ידור צו ישראל אין כאן חיוב מוזה
מן התורה ואפילו אס' שכרה ישראל
אחר ודר בתורה דהכי קיימא לן
דאף אמרינן פרק התכלת (מנחות
דף מד. ושם ד"ה ע"ג) השוכר צית
צחור'ל כל ל' יום פטורה מן המוזה
מכאן ואילן חייבת בא"י חייבת מיד
מכל מקום אין חיוב זה מן התורה
דמלאורייתא פטורה לעולם כדכתיב
ציתך ולא של אחרים ואף על גב
דדרשינן ציתך ציתך להניחה צימין
דךך ציאה מ"מ תרי ציתך כתיבי
אבל רבנן הוא דחייבוהו לאחר ל'
יום מפני שהיא נראית כשלו מידי
דהוה אטלית שאולה דכל ל' יום
פטורה מן הצליצת ויה' לעולם מן
התורה משום דכתיב כסותך ולא של
אחרים ורבנן הוא דגורו לאחר ל'
יום מפני שנראית כשלו:

קסבר כיבוש יחיד שמייה ביבוש.
הקשה הר"ר אלחנן
דצפ"ק דגיטין (דף ט. ושם) היכא
דקתני ג' דרכים שוותה סוריא
לארץ ישראל וצגשה דברים לחור'ל

אמאי לא חשיב הא מילתא דהכא דצמכרת צמים ושכירות שדות שוות לא"י ובשכירות צמים שוות לחוצה לארץ דהא אפילו צחדא
פליג התם דקאמר עפרה טמא כחור'ל והרואה ליכנס לה צטהרה יכנס כא"י ואומר ר"י דתני ושירי ואע"ג דנחית תנא למניינא (ב) מ"מ
איכא למימר תנא ושירי כדאשכחנא צהרצה מקומות: **ביבוש** יחיד. פ"ה שלא היה שם אורים ותומים וששים רבוא ויותר
נראה כמו שפירש הר"ר יתחק מהרפפוט דכל מה שכבש יחיד כגון יאיר בן מנשה אינו א"י אבל קשיא דאי מנא"י הוא אין זה קרוי
כיבוש יחיד ואם מחור'ל הוא אפי' היו שם ששים רבוא קרוי כיבוש יחיד לכן נראה כל שאין לו רשות לכבש נקרא חור'ל דכל זמן
שלא כבש כל א"י לא היה לו רשות לכבוש חוצה לארץ והכי איתא צספרי פרשת עקב שכבש דוד ארס נהריס וארס צובה אמר לו
הקצ"ה סמוך לפלטיין שלך לא כבשת ואתה הולך ומכבש חוצה לארץ שנאמר ואת היצוסי יושב ירושלים וגו' (ט): **אלפני דלפני** א"י
מפקדינן. האי סימנא צעלמא הוא כלומר לכולי האי לא חיישינן א"י כיון דאיסור שטונה שלא יבא היקף לישראל קרי ליה מכשול לפני עור:
אף במקום שאמרו אהשכיר אף לבית דירה אמרו וכו'. יש לפקפק על מה היו סומכים בני אדם למכור ולהשכיר צמים לעובדי כוכבים
ואף לבית דירה ויש רואים להביא רא"י להחיר מדתניא בתוספתא (פ"ב) כאן וכאן לא ישכיר אדם ציתו לעובד כוכבים מפני שידוע שמכנים
לתוכה עבודת כוכבים אפי' משכירין להם ארוות ואולרות ופונדקאות אע"פ שידוע שמכנים לתוכו עבודת כוכבים משמע הטעם משום
שמחלקין צין מקום שמכנים עבודת כוכבים בקציעות צין שאינו מכנים וצחקן שאומר אינו מכנים עבודת כוכבים בקציעות שרי ולפי
זה צעת ^ו שהעובדי כוכבים צבייניו אינם מכניסין לבתיהם עבודת כוכבים בקציעות אלא כשיש שם מת או שטונה למות וגם אותה
שעה אינן עובדין אותם מותר אכן משם אין ראייה גמורה כי יש לתלות טעם היתר דארוות ואולרות דשמא לא אסרה התורה אלא צצית
העשויה לדירה דכתיב לא תצא תועבה אל ציתך ולשם אפילו דרך עראי אסור אבל אותם צמים שאינם עשויים לדירה לא אסרה תורה
ולכפי שרי ארוות ואולרות ורצינו חיים כהן היה מציא ראייה להחיר מדגריסין צירושלמי אף במקום שאמרו להשכיר לא לבית דירה
אמרו הא צצמקום שנהגו למכור מוכר אף לבית דירה ומשכיר אף לבית דירה והיה נראה לו הטעם דצחון לארץ לא מיקרי ציתך
אלא צצרך וקשו צה טובא חדא כי אין נראה לר"י שיגרע ישראל צחון לארץ מעובד כוכבים דאפילו למ"ד אין קנין לעובד כוכבים
צצרך ישראל צצחוצה לארץ מיהא יש לו קנין ועוד קשה לרבי יהודה דגצי מוזה דכתיב ציתך הכי נמי תימא דמי שיש לו צצית צצחוצה
לארץ

משכירין להם צמים. ולא גורין אטו מכירה דאי נמי אמי לרבי
מכירה לא עבר אלדאורייתא דכי כתיב לא תתן להם מן ומנייה"ו
בא"י כתיב דחשיבא חנייתה ומיהו מכירה לכתמילה לא דגורין
משום מכירה דארץ ישראל: **אצל לא שדות.** דאיכא תרתי לאיסורא:

והוצה לארץ. דמרחק וליכא למיגור
מכירה דהתם אטו מכירה דא"י:
מוכרין צמים ומשכירין שדות. אבל
מכירה דשדות לא כיון דאיכא תרתי
גורין: טעמא דרבי יוסי מפרש
בגמ': **אף צמקום שאמרו להשכיר.**
צמים לא לבית דירה אמרו אלא
לאשתמושי צהו צצייזי ומיצינא:
מפני שנקראם על שמו. והרואה
שמחממין צצבת אומר שהצולנים
שחומין של ישראל הן: **גמ' חונם**
הדר הוא. ולא חונת הצית הלכן
ליכא אפקעתא דכתיב ציתך (ט) דךך
ציאתך (ט) אלמא למי שנכנס ויולא
למכור אזהר רחמנא: **היא גופא**
גזירה. שכירות אטו מכירה: והא
שכירות שדות דסוריא דגזירה לגזירה
היא. דקס"ד משום שכירות דא"י
איתמר: **שמייה כיבוש.** ובמכירה
דסוריא איכא איסורא צין צמים צין
שדות הלכן שכירות שדות דסוריא
לאו גזירה היא משום שכירות דא"י
אלא משום מכירות שדות דלאו
גזירה היא אלא איסורא דאורייתא
ומיהו לא אצמור צה רבנן למיגור
שכירות דצמים אטו מכירה: אבל
שדות דאיכא תרתי גורו. שכירות
אטו מכירה: **ובחור'ל כו' שדות דאית**
צמו סרסי גורו צהו רבנן. דמשכירין
ולא מוכרין משום מכירה דא"י:
רבי יוסי אומר בא"י משכירין להם
צמים. ולא גורין אטו מכירה: אבל
שדות דאיכא צמכירתן תרתי לאיסור'
גורין שכירות אטו מכירה: ה"ג
קסבר כיבוש יחיד לאו שמייה כיבוש.
הלכן ליכא איסורא צמכירת צמים:
שדות דאית צהו סרסי גורו צהו
רבנן. מכירתן דסוריא אטו מכירה
דא"י: **וניחוש דלמא אזיל האי ישראל.**
דשרית ליה לצוויי לחד עובד כוכבים
ומוצין להאי יחיד: **ואזיל.** האי עובד
כוכבים ומוצין לה לתרתי פלגי לתרי
ומעכצ השלישית לעצמו ואיכא שטונה:
מפקדינן גריסין: אלפני דלפני
כו'. כלומר לכולי האי לא חיישינן:
וסתמא

ומזבין לה לתרי (י) **אמר אבוי** (י) **אלפני מפקדינן אלפני דלפני לא מפקדינן:**
אף במקום שאמרו להשכיר: מכלל דאיכא דוכתא דלא מוגרי

וסתמא
אמאי לא חשיב הא מילתא דהכא דצמכרת צמים ושכירות שדות שוות לא"י ובשכירות צמים שוות לחוצה לארץ דהא אפילו צחדא
פליג התם דקאמר עפרה טמא כחור'ל והרואה ליכנס לה צטהרה יכנס כא"י ואומר ר"י דתני ושירי ואע"ג דנחית תנא למניינא (ב) מ"מ
איכא למימר תנא ושירי כדאשכחנא צהרצה מקומות: **ביבוש** יחיד. פ"ה שלא היה שם אורים ותומים וששים רבוא ויותר
נראה כמו שפירש הר"ר יתחק מהרפפוט דכל מה שכבש יחיד כגון יאיר בן מנשה אינו א"י אבל קשיא דאי מנא"י הוא אין זה קרוי
כיבוש יחיד ואם מחור'ל הוא אפי' היו שם ששים רבוא קרוי כיבוש יחיד לכן נראה כל שאין לו רשות לכבש נקרא חור'ל דכל זמן
שלא כבש כל א"י לא היה לו רשות לכבוש חוצה לארץ והכי איתא צספרי פרשת עקב שכבש דוד ארס נהריס וארס צובה אמר לו
הקצ"ה סמוך לפלטיין שלך לא כבשת ואתה הולך ומכבש חוצה לארץ שנאמר ואת היצוסי יושב ירושלים וגו' (ט): **אלפני דלפני** א"י
מפקדינן. האי סימנא צעלמא הוא כלומר לכולי האי לא חיישינן א"י כיון דאיסור שטונה שלא יבא היקף לישראל קרי ליה מכשול לפני עור:
אף במקום שאמרו אהשכיר אף לבית דירה אמרו וכו'. יש לפקפק על מה היו סומכים בני אדם למכור ולהשכיר צמים לעובדי כוכבים
ואף לבית דירה ויש רואים להביא רא"י להחיר מדתניא בתוספתא (פ"ב) כאן וכאן לא ישכיר אדם ציתו לעובד כוכבים מפני שידוע שמכנים
לתוכה עבודת כוכבים אפי' משכירין להם ארוות ואולרות ופונדקאות אע"פ שידוע שמכנים לתוכו עבודת כוכבים משמע הטעם משום
שמחלקין צין מקום שמכנים עבודת כוכבים בקציעות צין שאינו מכנים וצחקן שאומר אינו מכנים עבודת כוכבים בקציעות שרי ולפי
זה צעת ^ו שהעובדי כוכבים צבייניו אינם מכניסין לבתיהם עבודת כוכבים בקציעות אלא כשיש שם מת או שטונה למות וגם אותה
שעה אינן עובדין אותם מותר אכן משם אין ראייה גמורה כי יש לתלות טעם היתר דארוות ואולרות דשמא לא אסרה התורה אלא צצית
העשויה לדירה דכתיב לא תצא תועבה אל ציתך ולשם אפילו דרך עראי אסור אבל אותם צמים שאינם עשויים לדירה לא אסרה תורה
ולכפי שרי ארוות ואולרות ורצינו חיים כהן היה מציא ראייה להחיר מדגריסין צירושלמי אף במקום שאמרו להשכיר לא לבית דירה
אמרו הא צצמקום שנהגו למכור מוכר אף לבית דירה ומשכיר אף לבית דירה והיה נראה לו הטעם דצחון לארץ לא מיקרי ציתך
אלא צצרך וקשו צה טובא חדא כי אין נראה לר"י שיגרע ישראל צחון לארץ מעובד כוכבים דאפילו למ"ד אין קנין לעובד כוכבים
צצרך ישראל צצחוצה לארץ מיהא יש לו קנין ועוד קשה לרבי יהודה דגצי מוזה דכתיב ציתך הכי נמי תימא דמי שיש לו צצית צצחוצה
לארץ

(א) [לעיל טו. פסחים א.],
(ב) פסחים ד. ז"מ קא:
(ג) וצ"ה. וצ"ה. (ד) [גיטין
ט. א.] [ע"י חו"ט יבמות
מג. ד"ה תסס וכו' מה
שהניחו בקצויה]. (ו) [לעיל
ד. א.] (ז) [לעיל מה"ה רש"י].
(ח) [דברים ו. ט.] [וימא
ל. א.] (י) איכא איסורא
דשכירות פלגי [ל"ס].
(כ) [ע"י חו"טפ"ב צ"ב פא.
ד"ה הוא כו' אדמת].
(ל) [ע"י חו"ט' ממח"י י. ד"ה
מנין]. (מ) [ע"י חו"טפ"ב
גיטין ט. ד"ה כיבוש].
(נ) [צפ"א: עתה].

תורה אור השלם

1. ולא תביא תועבה אל
ביתך ודיית ירם כבודו
שחץ השקפנו ותעב
תתעבנו כי חרם הוא:
דברים א. כו
2. לא תקלל חרש ולפני
עור ללא תתן מכשול
ויראך מאלריך אני
יורה: ויקרא יט יד

גיליון הש"ס

גמ' איש הלכה ברי יוסי.
על ע"ה דף ז' ע"ה חו"ט
ד"ה פסטיח:

הנהגות הב"ח

(א) תוספות ד"ה הא
אמר וכו' הלא צבטיות
גופא אע"ג דליכא תרתי
דשכירות ליכא משום
חניית קרקע מ"מ איכא
הפקע' ממש: (ב) א"י
ד"ה קסבר וכו' מ"מ איכא
למכור. כ"ב וכו' חו"ט'
צקודותין דף ק"ז ע"ה
והא וצ"ע צצמ' מצות
דכ"ה ע"ב:

מוסף רש"י

לא לבית דירה אמרו.
אף צצמקום שהמירו
להשכיר לא לבית דירה
המירו אלא להעמיד צו
צצמות וקע"ס ולא שידור
הוא צה (פסחים י. ובענין
לעיל טו.). מוזה חובת
הדר הוא. דדרשינן
(מנחות לה) ציתך דךך
ציאתך למי שנכנס ויולא
לה. זה חדר צה (ב"מ פ"א)
לפי שהיא משמרתו (פסחים
ד. ד.) גזרה לגזירה. הא
דלמדינן כנולי הש"ס שאין
נחזין גזירה לגזירה. מאי
קרא נפקא ושמרתם את
משמרתם. עשו משמרת
כלומר גזרה למשמרת
לתרתי. ולא משמרת
למשמרת. שלא יעשו גזירה
לגזירה (ביצה ב.). כיבוש
יחיד. דוד. שלא היה כל
ישראל יחיד כדכין שהיו
כבשו יחידע שהיו כולם
ובכבוה לנרין כל ישראל
קודם חלקה. אבל דוד לא
כבש אלא לנרסי (גיטין ח.).

(א) [עירובין מ. וט"ג],
 (ב) [נדרים כה. וט"ז ועין
 מדרים עב.], (ג) [לעיל ד.],
 (ד) [עירובין כג.], (ה) [ש"ל
 במגילה (דף מ.א)], (ו) [ש"ע
 מוס' מגילה יז. ד"ה חולין].

תורה אור השלם
 1. לא תקלל ת"ש ולפני
 עור לא תתן מבשר.
 וְיָרָאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יי'
 ויקרא יט יד

גליון הש"ס

גמ' איכסוף. גיטין עז
 ע"כ צ"מ זו ע"ל: שם
 לא היו דברים מעולם.
 עירובין מ ע"א ועין
 תוספות יבמות לה ע"כ
 ד"ה דכ"ע. מה נהי כ"ע
 מוס' ד"ה א"ר"פ. צ"כ קנד
 ע"כ מדה"ב. נכרות ד
 ע"כ מדה"א:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלף וכו'
 בשו"ת לנדרים וט"ז:
 (ב) ד"ה ר"ה וכו'
 להלכתם שם עובדי
 דרכים ומעלין: (ג) תוס'
 ד"ה חלה וכו' נמי יבול
 להיות אסור:

מוסף רש"י

אלא מהא. ליכא
 למשמע מינה. דודאי
 ממני לאו טלה דוקא, אלף
 חלה מייחוד דוקא, או
 רישא או סופא, ותנא אדך
 אטו הוה ולא ידעין ה'
 מייחיה דוקא דנגממי מניה
 (שבת קכ"א).

הדרן עלך לפני אידיהן.
 שחשודין על הרביעה.
 ואיכא משום לפני עור לא
 תתן מכשול דמי נח נטויו
 על הרביעה (י' מעיל י"ז).

רבינו חננאל

ההו מוריקא ועובד
 כוכבים מלקט נקיט
 בשבתא וישראל נקיט
 בחד בשבתא אתו לקמיה
 דרבא שרא להו ואותביה
 רבינא ישראל ועובד
 כוכבים שיקבילו שדה
 בשותפות לא יאמר ישראל
 לעובד כוכבים טול חלקך
 אתה בשבת ואני חלקך
 בחול ואם התנו מעיקרא
 על מנת שיהו השבת
 לעובד כוכבים רוב אחד
 בשבת לישראל שרי ואם
 באו לחשוב פני שיאמר
 אחד לחבירו לקחת אתה
 בשבת כך וכך כספים ואני
 לא לקחתי בחול אלא
 פחות מרוך לי (ב) וכן אם
 אמר העובד כוכבים
 לישראל כענין הוה אסור
 ואינו מותר אלא אם התנו
 מעיקרא מה שיודמן
 בשבת הרי הוה לעובד
 כוכבים בין רב בין מעט
 וכן בחול לישראל.
 איכסוף רבא לטרף איגלאי
 מילתא דהתנו מעיקרא הו'
 ושפיר שרא להו רבא. רב
 גביהו מבי כתייל אמר
 שתלאי דערלה הוו עובד

(א) אולי צ"ל מלא לי וכויה
 הלשון משמות הגאונים בשם
 רב שירא גאון והובא בצ"י
 אר"ח סי' רמ"ה ע"ש וכן
 פי' הרשב"א ז"ל והובא
 צ"חן כ"ן דקאי אהתנו ודלא
 כפרש"י. (ג) ע"י כדל"ש
 כ"ן דספק האיבעיא לקולא
 משום דהוי ספקא דרביע
 וע"ש צ"חן ודברי רבינו צ"ע.

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

אריסותא לר"ש זן אלעזר לים ליה. והאי דנקט כומי דמשמע הא
 עובד כוכבים שרי לאו טעמא משום אריסותא אלא משום דלמרינן
 ליה לא תעשה צה מלאכה בשבת וליית: אי הכי. דכומי יעשה
 צה מלאכה בחולו של מועד: מאי איריא. דקתני גבי כומי מפני

אריסותא לר"ש בן אלעזר לית ליה אלא
 עובד כוכבים מ"ט מותר דאמרינן ליה וציית
 כותי נמי אמרינן ליה וציית כותי לא ציית
 דאמר אנה גמירנא טפי מינך א"ה מאי איריא
 מפני שנקראת על שמו תיפוק ליה משום
 ילפני עור לא תתן מכשול חדא ועוד
 קאמר חדא משום לפני עור ועוד
 מפני שנקראת על שמו הנהו מוריקאי
 דעובד כוכבים נקיט בשבתא וישראל בחד
 בשבתא אתו לקמיה דרבא שרא להו
 איתבייה רבינא לרבא ישראל ועובד כוכבים
 שקיבילו שדה בשותפות לא יאמר ישראל
 לעובד כוכבים טול חלקך בשבת ואני בחול
 ואם התנו מתחלה מותר ואם באו לחשובן
 אסור איכסוף לסוף איגלאי מלתא דהתנו
 מעיקרא הוו רב גביהו מבי כתייל אמר הנהו
 שתילי דערלה הוה עובד כוכבים אכיל שני
 דערלה וישראל שני דהתוריא אתו לקמיה
 דרבא ישראל להו והא אותביה רבינא לרבא
 לסיועי סיעיה והא אכסוף (א) לא היו דברים
 מעולם איבעיא להו סתמא מאי ת"ש אם
 התנו מתחילה מותר הא סתמא אסור אימא
 סיפא אם באו לחשובן אסור הא סתמא
 מותר (א) אלא מהא ליכא למשמע מינה:

הדרן עלך לפני אידיהן

א"י ימעמידן בהמה בפונדקאות של
 עובדי כוכבים מפני שחשודין על
 הרביעה וזלא תתייחד אשה עמהן מפני
 שחשודין על העריות וזלא יתייחד אדם עמהן
 מפני שחשודין על שפיכות דמים: **גמ'**
 ורבינו

שרי לעובדה ואי משום אכילה ישראל אוכל כנגדן ונמלא נהנה
 מפירות ערלה שמכרן אין זה נהנה שכן המשפט שנה
 שזה עובד הוא אוכל: והא אופזיה רבינא. וא"כ מאי מיוצתא
 גבי שבת אסור שליחות במלאכה מה שאין כן בערלה: לפיכך
 סיעיה. מדקתני התנו לכתמילה מותר אלמלא כי ליכא אסור
 שליחות במלאכה שרי ואע"ג דמטיא הנאה לישראל וה"ה לערלה:
סממא מאי. שקיבילו סתם ועשו סתם עובד כוכבים שבת
 ישראל צד שבת ולא אמר ישראל מעולם טול אתה את השבת
 ואני בחול מהו לחלוק סתם בשוה ולא יזכיר ישראל את השבת:
אם צאו להשנות. הזכיר לו ישראל של שבת צאתה חלוקה וגלי
 דעמיה דשלומיה הוא: הא סממא. דאף בשעת חלוקה סתם מותר:
 הדרן עלך לפני אידיהן

א"י מעמידן בהמה בפונדקאות. שעושין להתאכסן (א) עובדי דרכים
 שם ומעלים שכר לבעלים: **שחשודין על הרביעה**. וזני
 נח נאסרו צה [סנהדרין ג']. דכתיב (בראשית ג) והיו לנצר אחד ינא
 בהמה חיה ועוף ויש כ"ן לפני עור לא תתן מכשול ויקרא [עין:] **גמ'**
 רובע

לומר טול אתה חלקך כו' אלא אם כן התנו מתחלה קודם שלקוחיהו שאין לישראל שבת שום חלק וגם ר"ת צאזוח מעשה דתנור וזה
 לקבל החוב מן העובד כוכבים ולחזור ולהלוות ולהתנות מתחלה מיהו היכא שלקחו ישראל צמטתן נראה ש"ל להתנות כלום כיון שהוא
 צרות העובד כוכבים ושכר התנור הוא לישראל מרצית שהעובד כוכבים נתן לו ואין לישראל קונה חלק בתנור דדוקא נקט לקחו.
 העתק מלשון רבינו יהודה: **ת"ש** אם התנו מתחלה מותר הא סתמא אסור. וא"ת לידוק מרישא ו"ל דאיכא למימר דה"ה סתמא
 אלא משום דבעי למיתני סיפא ואם התנו מתחלה מותר אף על פי שהתנה לו כך צפירוש: **ואם** באו לחשובן אסור הא סתמא שרי.
 וא"ת לימא דה"ק אם צאו להשנות אסור אפי' התנו מתחלה וי"ל דס"ל דודאי אם התנו מתחלה מותר בכל ענין:

הדרן עלך לפני אידיהן

א"י מעמידן בהמה בפונדקאות ש"ע עובדי כוכבים. ומניא בגמ' אין מוסרין בהמה לרועה שלהם ויש ליתן טעם על מה אנו סומכין
 לייחד בהמותינו עמהם ואף אנו מוסרין בהמותינו לרועה שלהם ואין לומר כדלמך רב לעיל צפ"ק (דף ט"ז) מקום שהתירו
 למכור התירו ליתד דהא לא קם האי מילתא דאף רב הדך ציה אלא אומר ר"ת דסמכינו אהא דמשני ר' פדת בגמ' (דף כ"ג) דמוקי ממני'
 כר"א דחייש לרביעה וצרייתא דלוקחין מהן בהמה לקרצן דלא חיישי לרביעה כרצנן ואנן קיימין כרצנן ואע"ג דרבינא שהיה סוף
 הוראה פליג עליה ושני שניא אחרנינא מ"מ נראין דברי ר' פדת עיקר חדה מדהקדים דברי רבינא לדברייהו דהא רבי פדת קודם
 לרבינא ימים רבים שהיה בנו של ר"א כדלמרינן צפ"ק דנדרות (דף י"א): וכן אורי ל"י ר"א לר' פדת צריה וגם היה חבירו של ר' יורא
 כדלמך צפ"ק דנדה (דף ט"ז) א"ר יורא לר' פדת חזי דמינך ומאבדך קשריתו קטפא לעלמא ואותו ר"א אצוי ה' תלמידו של ר' יומטן
 ועוד דבשל סופרים קי"ל דהלך אחר המינקל ואע"ג דסתם ממני' לאין מעמידין מתוקמא כר"א מ"מ לית הלכתא כותמיה כיון שיש מחלוקת
 צמטת פרה (פ"ב מ"א) ובתרי מסכתא לכ"ע א"ר סדר:

בב.

אי הכי תיפוק ליה משום לפני עור. הקשה הר"י אמאי קאמר
 ל"ה דלמלמי דר"ש זן אלעזר גופיה היה יכול להקשות
 תיפוק ליה משום לפני עור ופי' הר"ר אלחנן בשלמא אי אמרת
 דכומי נקט לרצותא וה"ה עובד כוכבים ינאח דנקט טעמא דנקראת
 על שמו דשייך צתרוייהו אלא אי
 אמרת דנקט כומי דוקא א"כ תיפוק
 ליה משום לפני עור:

תיפוק ליה משום לפני עור.

אליצא דרשנא פרין
 דלית ליה כותים גרי אמת הן
 צפ"ק דחולין (דף א) גבי ההיא
 דר"ש דשדריה לר"מ לנזנן חמרס
 מצי כותאי ומכאן יש להציא ראייה
 למה שפירש ר"ת דשייך למימר לפני
 עור אף צמידי דלית ציה אסורא
 אלא לרצנן דהא מלאכה דח"ה
 אינה אסורה אלא מדרצנן כדפירש
 ר"ת (א) (בצנו"ק (דף ג) וראיה נמי
 מדלעיל (דף טו): דאסור למכור
 לישראל החשוד למכור לעובד
 כוכבים אע"ג דליכא אסורא אלא
 דרצנן אצל הר"ר אלחנן הקשה
 לפר"ת שפירש דמלאכה דח"ה
 אינה אסורה מן התורה מדלמך צפ'
 מי שהפך (מ"ק דף י"א): פתח בצלל
 וקיים צחול המועד לא מיבעיא
 קאמר לא מיבעיא ימי אצלו דאסור
 דרצנן אלא אפילו ח"ה דאסור
 דאורייתא כו' ומפר"ת דקרי ליה
 דאורייתא לפי שיש לה אסמכתא
 מן התורה צפ"ק דחגיגה (דף י"א).
 לאפוקי אצל שאין לו אסמכתא אלא
 מדברי קבלה דכתיב והספתי חגיגתי
 לאצל א"י ח"ה יש לו עיקר מן
 התורה דאיכא למיגזר אטו י"ט א:

חדא משום לפני עור. נראה
 דמהאי טעמא נמי (א) להיות
 אסור כשקבל שדה בשותפות:
לא יאמר זו ישראל לעובד כוכבים
 בו'. מעשה כך היה צימי רבינו
 תם שגזר ישראל אחד צחובו תנור
 אחד מעובד כוכבים והיה לו לאופה
 המסיק התנור חלקו צתנור והיה לו ליהודי לטוול כך וכך ימים
 צחלקו ולאופה כמו כן כך וכך ולא התנו מתחלה זה לזה טול אתה
 חלקך בשבת ואני חלקך צחול והיה ר"י ר"ל דמומר דלא דמי לשדה
 דהכא דגבי שדה חלק הישראל משציח אף צחול צמה שהעובד
 כוכבים טורח צו בשבת אצל צתנור אינו משציח כלל צמה שהעובד
 כוכבים עושה צו בשבת וזה צחול ואף צלה התנו מתחלה ולא הודה
 ר"ת לזה ונראה לו דאין לחלק בין תנור לשדה דאע"פ שאינו משציח
 במלאכה בשבת מ"מ הוי כאלו מעמיד פועל צדים ונראה להר"ר
 אלחנן דצתנור אפי' התנו מתחלה לא יועיל כיון שכל התנור של
 ישראל הוא וה"ל כמשכיר תנורו בשבת ואומר לעובד כוכבים
 טול שכר תנורי בשבת כשמתקינו לי צחול ולא דמי לישראל ועובד
 כוכבים שלקחו שדה בשותפות שיש לעובד כוכבים חלק צגוף
 הקרקע וגם ר"י חזר צו והציא ראייה לדברי ר"ת דאין חילוק בין
 תנור לשדה דהא מרחץ כתנור דמי וצתוספתא דמסכת דמאי [פ"ו]
 מניא ישראל ועובד כוכבים שלקחו שדה ומרחץ בשותפות לא יאמר
 לו ישראל לעובד כוכבים כו' קצרו של דבר בין כרס בין שדה בין
 מרחץ או תנור אם לקחו ישראל ועובד כוכבים בשותפות אסור
 לומר טול אתה חלקך כו' אלא אם כן התנו מתחלה קודם שלקוחיהו שאין לישראל שבת שום חלק וגם ר"ת צאזוח מעשה דתנור וזה
 לקבל החוב מן העובד כוכבים ולחזור ולהלוות ולהתנות מתחלה מיהו היכא שלקחו ישראל צמטתן נראה ש"ל להתנות כלום כיון שהוא
 צרות העובד כוכבים ושכר התנור הוא לישראל מרצית שהעובד כוכבים נתן לו ואין לישראל קונה חלק בתנור דדוקא נקט לקחו.
 העתק מלשון רבינו יהודה: **ת"ש** אם התנו מתחלה מותר הא סתמא אסור. וא"ת לידוק מרישא ו"ל דאיכא למימר דה"ה סתמא
 אלא משום דבעי למיתני סיפא ואם התנו מתחלה מותר אף על פי שהתנה לו כך צפירוש: **ואם** באו לחשובן אסור הא סתמא שרי.
 וא"ת לימא דה"ק אם צאו להשנות אסור אפי' התנו מתחלה וי"ל דס"ל דודאי אם התנו מתחלה מותר בכל ענין:

הדרן עלך לפני אידיהן

א"י מעמידן בהמה בפונדקאות ש"ע עובדי כוכבים. ומניא בגמ' אין מוסרין בהמה לרועה שלהם ויש ליתן טעם על מה אנו סומכין
 לייחד בהמותינו עמהם ואף אנו מוסרין בהמותינו לרועה שלהם ואין לומר כדלמך רב לעיל צפ"ק (דף ט"ז) מקום שהתירו
 למכור התירו ליתד דהא לא קם האי מילתא דאף רב הדך ציה אלא אומר ר"ת דסמכינו אהא דמשני ר' פדת בגמ' (דף כ"ג) דמוקי ממני'
 כר"א דחייש לרביעה וצרייתא דלוקחין מהן בהמה לקרצן דלא חיישי לרביעה כרצנן ואנן קיימין כרצנן ואע"ג דרבינא שהיה סוף
 הוראה פליג עליה ושני שניא אחרנינא מ"מ נראין דברי ר' פדת עיקר חדה מדהקדים דברי רבינא לדברייהו דהא רבי פדת קודם
 לרבינא ימים רבים שהיה בנו של ר"א כדלמרינן צפ"ק דנדרות (דף י"א): וכן אורי ל"י ר"א לר' פדת צריה וגם היה חבירו של ר' יורא
 כדלמך צפ"ק דנדה (דף ט"ז) א"ר יורא לר' פדת חזי דמינך ומאבדך קשריתו קטפא לעלמא ואותו ר"א אצוי ה' תלמידו של ר' יומטן
 ועוד דבשל סופרים קי"ל דהלך אחר המינקל ואע"ג דסתם ממני' לאין מעמידין מתוקמא כר"א מ"מ לית הלכתא כותמיה כיון שיש מחלוקת
 צמטת פרה (פ"ב מ"א) ובתרי מסכתא לכ"ע א"ר סדר:

הדרן עלך לפני אידיהן

א"י מעמידן בהמה בפונדקאות ש"ע עובדי כוכבים. ומניא בגמ' אין מוסרין בהמה לרועה שלהם ויש ליתן טעם על מה אנו סומכין
 לייחד בהמותינו עמהם ואף אנו מוסרין בהמותינו לרועה שלהם ואין לומר כדלמך רב לעיל צפ"ק (דף ט"ז) מקום שהתירו
 למכור התירו ליתד דהא לא קם האי מילתא דאף רב הדך ציה אלא אומר ר"ת דסמכינו אהא דמשני ר' פדת בגמ' (דף כ"ג) דמוקי ממני'
 כר"א דחייש לרביעה וצרייתא דלוקחין מהן בהמה לקרצן דלא חיישי לרביעה כרצנן ואנן קיימין כרצנן ואע"ג דרבינא שהיה סוף
 הוראה פליג עליה ושני שניא אחרנינא מ"מ נראין דברי ר' פדת עיקר חדה מדהקדים דברי רבינא לדברייהו דהא רבי פדת קודם
 לרבינא ימים רבים שהיה בנו של ר"א כדלמרינן צפ"ק דנדרות (דף י"א): וכן אורי ל"י ר"א לר' פדת צריה וגם היה חבירו של ר' יורא
 כדלמך צפ"ק דנדה (דף ט"ז) א"ר יורא לר' פדת חזי דמינך ומאבדך קשריתו קטפא לעלמא ואותו ר"א אצוי ה' תלמידו של ר' יומטן
 ועוד דבשל סופרים קי"ל דהלך אחר המינקל ואע"ג דסתם ממני' לאין מעמידין מתוקמא כר"א מ"מ לית הלכתא כותמיה כיון שיש מחלוקת
 צמטת פרה (פ"ב מ"א) ובתרי מסכתא לכ"ע א"ר סדר:

עין משפט

ק"ב א מ"י פ"ו מהל'
 שבת הל' ז סג
 עשין סה טו"ש"ע א"ח ס'
 רנה סעף א':

ק"ב ב מ"י פ"ו מהל'
 מאלות אסורות
 הלכה יד ועין בהשגות
 וזכ"מ טו"ש"ע י"ד ס' רלד
 סעף יג:
 ק"ד ג מ"י פ"ו מהל'
 שבת הלכה ז סג
 עשין סה טו"ש"ע א"ח ס'
 רנה סעף ב':
 א ד מ"י פ"כ"ב מהל'
 אסורי צאה ה' ה'
 סג לאין ק"ו טו"ש"ע י"ד
 ס' קנ"ג סעף א':
 ב ה' מ"ש ע"ה הלכה ד
 סג ע"ש טו"ש"ע ע"ש
 סעף ד טו"ש"ע ה"ד ס'
 כ"ג סעף ג':
 ג מ"י פ"כ"ב מהל' רלח
 ה' א סג עשין מט
 טו"ש"ע י"ד ס' קנ"ג סעף
 ג':

רבינו חננאל (המשך)
 כוכבים אכל שני ערלה
 וישראל אכל שני דהתירא
 כו'. איבעיא להו אם התנו
 מעיקרא מותר סתמא מאי
 ולא איפשיטא ועברי ביה
 לחומרא דאיסורא
 דאורייתא היא: (א) ירושל'
 הא במקום שנהנו למכור
 מוכרין לחן אפי' בית דירה
 ומשכירין לחן אפילו בית
 דירה ר' בון בשם רבנן
 דתנן זאת אומרת שדה
 התנוה על אם הדרך אסור
 להשכירה לעובד כוכבים
 מפני שיקראת על שמו
 ועובד כוכבים עושה בה
 מלאכה בשבתות וי"ט:
 בתוספתא שאלו לר'
 יהושע מהו שלמד אדם
 את בנו חכמת ויונית אמר
 לחן צאו וראו איוו שעה
 אינה לא מן היום ולא מן
 הלילה שהיום והלילה
 חייב בהגיון תורה שגא'
 והגית בו יומם ולילה.
 תוספתא לא טייל ישראל
 עם שירא בחרפות אפי'
 לצאת אפי' מקדים ואפי'
 מחשיך ואפי' מתיירא
 מפני ליסטים מפני רוח
 רעה חיה רעה שגא' לא
 תלכו אחרי אלהים אחרים
 (ר' אליעזר רבו) [בנו ש"ר]
 ויסי הגלילי אומר אם
 ראת רשע יוצא לדרך
 התרוק ממנו ג' ימים כי
 מפני מלאכי חבלה יוצאין עמו
 שגא' הפקד עליו רשע
 ושטן יעמד על ימיו וכן
 אם ראת צדיק יוצא לדרך
 צא עמו כי מלאכי שלום
 עמו שגא' כי מלאכי יצוה
 לך לשמרו בכל דרכיך:
 הדרן עלך לפני
 אידיהן:

א"י מעמידן בהמה בפונדקאות ש"ע עובדי כוכבים. ומניא בגמ' אין מוסרין בהמה לרועה שלהם ויש ליתן טעם על מה אנו סומכין
 לייחד בהמותינו עמהם ואף אנו מוסרין בהמותינו לרועה שלהם ואין לומר כדלמך רב לעיל צפ"ק (דף ט"ז) מקום שהתירו
 למכור התירו ליתד דהא לא קם האי מילתא דאף רב הדך ציה אלא אומר ר"ת דסמכינו אהא דמשני ר' פדת בגמ' (דף כ"ג) דמוקי ממני'
 כר"א דחייש לרביעה וצרייתא דלוקחין מהן בהמה לקרצן דלא חיישי לרביעה כרצנן ואנן קיימין כרצנן ואע"ג דרבינא שהיה סוף
 הוראה פליג עליה ושני שניא אחרנינא מ"מ נראין דברי ר' פדת עיקר חדה מדהקדים דברי רבינא לדברייהו דהא רבי פדת קודם
 לרבינא ימים רבים שהיה בנו של ר"א כדלמרינן צפ"ק דנדרות (דף י"א): וכן אורי ל"י ר"א לר' פדת צריה וגם היה חבירו של ר' יורא
 כדלמך צפ"ק דנדה (דף ט"ז) א"ר יורא לר' פדת חזי דמינך ומאבדך קשריתו קטפא לעלמא ואותו ר"א אצוי ה' תלמידו של ר' יומטן
 ועוד דבשל סופרים קי"ל דהלך אחר המינקל ואע"ג דסתם ממני' לאין מעמידין מתוקמא כר"א מ"מ לית הלכתא כותמיה כיון שיש מחלוקת
 צמטת פרה (פ"ב מ"א) ובתרי מסכתא לכ"ע א"ר סדר: